

Delgivningskvitto

Beslut om byggnadsminnesförklaring av Hedningsladan i Ribbåsens fäbod på fastigheten Rot 16:1, Älvdalens socken och kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarna län beslutar med stöd av 3 kap 1 § kulturmiljölagen (1988: 950), förkortad KML, att förklara Hedningsladan på Ribbåsens fäbod, fastigheten Rot 16:1 i Älvdalens kommun för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § KML följande skyddsbestämmelser:

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme.
3. Byggnadens planlösning får inte ändras.
4. Ingrepp i, ändring av eller borttagande av äldre fast inredning får inte göras.
5. Befintliga ytskikt får ej övermålas eller på annat sätt förändras.
6. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Samråd skall ske med länsstyrelsen i frågor som rör vård och underhåll av byggnaden.

Om särskilda skäl föreligger för att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsbestämmelserna får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § kulturmiljölagen (1988:950) lämna tillstånd till sådana förändringar.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen i Dalarna väckte fråga om byggnadsminne den 10 februari 2023. Skyddsbestämmelserna har inför beslutet om byggnadsminnesförklaring godkänts av fastighetsägare. Inför beslutet har även byggnadsnämnden i Älvdalens kommun beretts tillfälle att lämna synpunkter och har givit sitt bifall till en byggnadsminnesförklaring av Hedningsladan.

Hedningsladan återfinns på fäboden Ribbåsen i Älvdalen. Hit ska den ha flyttats från Hedningshol, som ska ha legat några kilometer bort ifrån fäboden längs med klövjevägen från Långö liebruk. Namnet på ladan har bevarats i folkmun. Inne i ladan hittar man även fler flyttmarkeringar. På storskifteskartan från 1887 så står ladan på samma plats som idag medan fler byggnader som troligtvis tidigare tillhört fäbodgården har flyttats.

Ribbåsens fäbod upptas i 1663 - 1664 års inventering av fäboddar. Fäboden ligger norr om byn Rot och ligger i ett högt söderläge. Fäboden har varit en sk hemfäbod till byarna Rot och Holen sedan storskiftet 1887. Troligtvis har Ribbåsens fäbod varit viktig inte enbart för slätter utan även för sitt åkerbruk. I 1600-tals inventeringen finns tre bäckvarnar till fäboden. Fäbodverksamheten lades ner 1969. Idag används fäboden främst för sommarboende.

Trösklada/enkelloge

Hedningsladan är en medeltida timrad trösklada i ett plan med två rum med ingångar från långsidan. Ladan vilar på knutstenar och är timrad med hyvlat rundtimmer med rännknutar och underhalsning. De översta stockarna vid gavlarna är slätbilade och av senare datum. Knutskallarnas form är sexkantiga. Dörrarna till ladan är plankdörrar med infällda narar och raka gåtar. Den högra dörren har ett medeltida lås, som påminner om kyrkhärbrets i Älvdalens kyrkby, vars byggnad är daterad till 1287.

Takkonstruktionen består av åsar med öppen läkt. Taktäckningen idag är ett lokalt producerat cementtegel, som tillverkats i Rot, Älvdalen.

De två rummen har ingen inre förbindelse. I den större kammaren till höger dvs enkellogen tröskade man och förvarade säd. Rummet är avdelat på ena långsidan med balk och innanför förvarades säden inför tröskning. I rummet finns en sk klivstock för att komma upp på ett tidigare loft. Golvet är av halvklovor med utstick och är konstruerat att klara de vibrationer som uppstår vid tröskning.

Den vänstra kammaren är en bod av något slag för förvaring, av korn eller en sk kove dvs en kammare att bo i utan eldstad. På väggarna i ladan hittas sk skyddsbränningar som enligt folktron var något magiskt som skulle skydda mot eldsvåda. I den vänstra kammaren i anslutning till en tidigare övervåningen finns ristade skyddsskors, vilket man oftast hittar i närheten av sovplats. De skulle skydda mot onda makter. Ladan har fyra ljusgluggar.

Utifrån dendrokronologisk datering av ladan samt en inventering av Dalarnas museum, konstaterades att ladan med största sannolikhet är upptimrad 1448. Den timrade tekniken, byggnadsdetaljer, lås och skyddsbränningar bidrar till den samlade bedömningen att hedningsladan är medeltida.

Motivering till beslutet

Hedningsladan besitter ett högt kulturhistoriskt värde med sin höga ålder och är en god representant för den historiska timmerbyggnadskulturen och speglar dess långa kontinuitet i Dalarna. Hedningsladan har flyttats ifrån sin ursprungliga plats men namnet i folkmun har bevarats.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Anna Hagland, för frågor på telefon 010-2250543 eller via e-post anna.w.hagland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 2060-2023 i ämnesraden för e-post. Det går även bra att ringa till Länsstyrelsens växel, telefon 010-225 00 00.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Anna Myrtin med antikvarie Anna Hagland som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Thomas Winberg och länsantikvarie Ulf Lindberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Situationsplan Rot 16:1
2. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Kopia till

Riksantikvarieämbetet
Dalarnas museum
Älvdalens kommun, Byggnadsnämnden,
alvdalen.kommun@alvdalen.se

Bilaga 1.

Situationsplan Rot 16:1

Bilaga till beslut 2060-2023

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Dalarnas län antingen via e-post; dalarna@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Dalarnas län, 791 84 Falun.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande du bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, dalarna@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 00 00. Ange diarienummer 2060-2023.